

Edward Rutkowski (1902-1975)

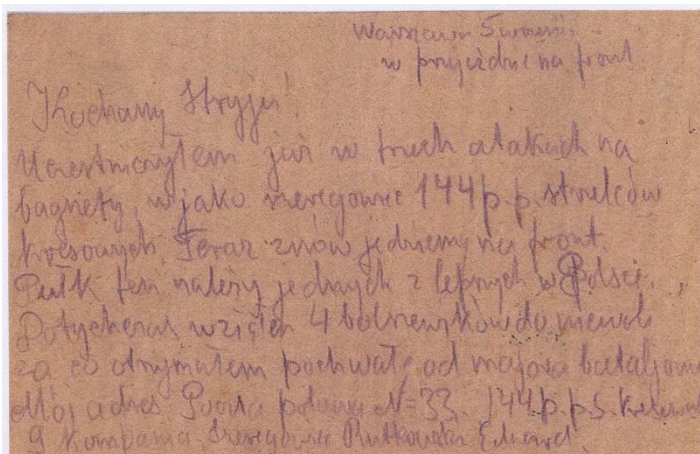
Edward Rutkowski urodził się w dniu 9 września 1902 r. w Kurowie k. Romatowa, choć sam, w swoich wspomnieniach podaje miejscowość Romatowo w powiecie sierpeckim, w rodzinnych stronach matki – Józefy Eleonory Żółtowskiej. Ojciec, dr Leon Rutkowski umiera bardzo młodo w wieku 55 lat, a piętnastoletnim wtedy Edwardem zajmuje się stryj Władysław z Turowa.

Edward po ukończeniu liceum w Płocku i zdaniu matury w 1924 r., rozpoczyna studia w Wyższej Szkole Handlowej w Warszawie. Zalicza tam niestety tylko sześć semestrów i podejmuje prace w Komunalnej Kasie Oszczędności w Płońsku gdzie awansuje do stanowiska z-cy dyrektora.

3 września 1932 r. zawiera związek małżeński z Klementyną Haliną Dygowską ślubując w Kościele Św. Aleksandra w Warszawie. W 1934 r. rodzi się Jego pierwszy syn Jerzy.

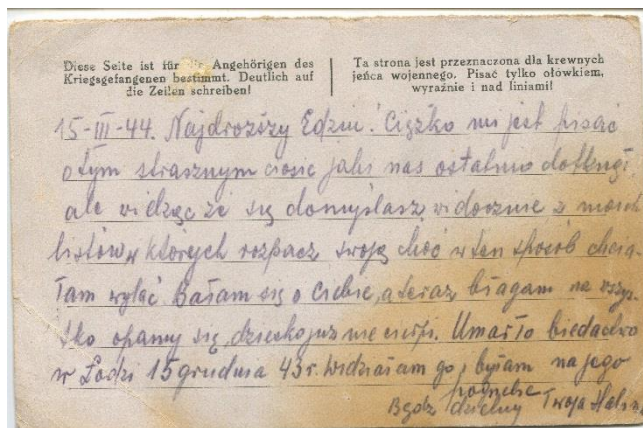
W wieku 18 lat uczestniczył, jako szeregowiec, w wojnie polsko – bolszewickiej w 1920. Z tego okresu zachował się list z 5 września adresowany do stryja Władysława.

Po odbyciu przeszkolenia wojskowego i otrzymaniu nominacji na podporucznika rezerwy zostaje zmobilizowany i jako oficer 32 Pułku Piechoty bierze udział w Wojnie Obronnej. Po kapitulacji Modlina zostaje wzięty do niewoli i trafia jako jeńiec wojenny do Oflagu II B Arnswalde (Choszczno) z przydzielonym numerem jenieckim 1659/IIB, a następnie do Oflagu II C Woldenberg (Dobiegniew).

W czasie pobytu w Oflagu II C, w 1943 r. zostaje zamordowany przez Niemców w obozie dla dzieci w Łodzi - Polen-Jugendverwahrlager der Sicherheitspolizei in Litzmannstadt Jego syn Jureczek Rutkowski.

Po zarządzeniu w dniu 25 stycznia 1945 r. ewakuacji obozu i wyzwoleniu kolumny marszowej przez Czerwonoarmistów Edward Rutkowski wraca do Płońska. Zastaje tam dom po ojcu przejęty przez Urząd Bezpieczeństwa Publicznego, który następnie zostaje definitywnie bezprawnie odebrany w 1954. Zniechęcony panującym systemem, nie widząc dla siebie szans na lepsze jutro przenosi się w listopadzie 1947 do Płocka gdzie otrzymuje mieszkanie i posesję. Pracuje tam w Fabryce Maszyn Żniwnych.

W 1951, w związku z planami budowy w Poznaniu Fabryki Maszyn Żniwnych, powstaje możliwość przeniesienia się do Poznania z której korzysta. Pełni funkcję dyrektora ds. ekonomicznych fabryki PFMŻ w budowie.

Po wielu latach, kolejny raz zmienia pracę przenosząc się do tzw. Emalierni produkującej jedne z pierwszych pralek elektrycznych. Następnie, aż do końca swojej kariery zawodowej, pracuje w Biurze Projektów Prozamet - Bepes Oddział w Poznaniu na stanowisku starszego księgowego.

Z żoną Haliną miał trzech synów – Jerzego, zamordowanego przez Niemców w 1943 r., Andrzeja (1940-1994) oraz Leona (1947).

Edward Rutkowski zmarł 14 listopada 1975 r. w wieku 73 lat, został pochowany grobowcu rodzinnym na cmentarzu w Płońsku.

Opracował Leon Rutkowski, syn Edwarda na podstawie pamięci rodzinnej oraz Witkowski Józef, Hitlerowski obóz koncentracyjny dla małoletnich w Łodzi, Ossolineum Wrocław 1975. Krystyna z Gilewskich Salwowska, Oczami dziecka, Zeszyty Pracowni Dokumentacji Dziejów Miasta MCK w Płońsku, seria: Wspomnienia. Zeszyt XVII, Sowińska-Gogacz Jolanta, Torański Błazej, Mały Oświęcim Dzieciący obóz w Łodzi, Prószyński i S-ka, Warszawa 2020, Maj Ireneusz Piotr dr (redakcja), "Nauczono nas płakać bez łez", Wydawca: Muzeum Dzieci Polskich, Niemiecki nazistowski obóz dla polskich dzieci w Łodzi (1942-1945), Łódź 2021,

Poznań, 17 sierpnia 2023